

Uchwała Nr 80
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 07 listopada 2024 r.

w sprawie zmian w rozdziale 5 Płatności bezpośrednie, interwencje sektorowe i interwencje dotyczące rozwoju obszarów wiejskich określone w strategii, podrozdział 5.1 Interwencje w formie płatności bezpośrednich, w części 31 Eco-scheme - Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, w zakresie interwencji I 4.7 - Ekoschemat – Grunty wyłączone z produkcji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwała, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w rozdziale 5 Płatności bezpośrednie, interwencje sektorowe i interwencje dotyczące rozwoju obszarów wiejskich określone w strategii, podrozdział 5.1 Interwencje w formie płatności bezpośrednich, w części 31 Eco-scheme - Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, w zakresie interwencji I 4.7 - Ekoschemat – Grunty wyłączone z produkcji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący

Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 80 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Rodzaj zmiany:

Rozszerzenie przepisów dotyczących ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji.

Proponowana zmiana PS WPR 2023-2027 (Zaznacz w trybie rejestracji zmian.)

Wprowadzenie następujących zmian w podrozdziale I 4.7 Grunty wyłączone z produkcji.

Dotyczy: 5 Szczegółowy projekt, wymogi i warunki kwalifikowalności interwencji

Opis (str. 528)

Celem interwencji jest zachęcenie rolników do wyłączenia z produkcji gruntów ornych lub do tworzenia na tych gruntach ornych wyłączonych z produkcji nowych elementów krajobrazu. Na gruntach tych wyłączonych z produkcji, w tym na tych, na których utworzone zostały nowe elementy krajobrazu, w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca:

- nie będzie mogła być prowadzona produkcja (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca oraz

- będzie obowiązywał zakaz stosowania środków ochrony roślin i nawozów.

Takie wyłączone z produkcji powierzchnie, w tym powierzchnie, na których utworzone zostały nowe elementy krajobrazu, korzystnie oddziałują na środowisko, w szczególności korzystnie wpływają na różnorodność biologiczną terenów rolniczych. Interwencja przyczyni się również do ograniczenia stosowania pestycydów, poprzez wprowadzenie zakazu ich stosowania.

Opis zobowiązań w ramach ekoschematu (str. 528)

Wymagania w ramach interwencji:

- Przeznaczenie powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie na obszary wyłączone z produkcji, w tym obszary wyłączone z produkcji obejmujące utworzone elementy krajobrazu.
- W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca zakaz:
 - a) Zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca,
 - b) Zakaz stosowania środków ochrony roślin i nawozów.
- Za obszary wyłączone z produkcji uznaje się:
 - 1) grunty ugorowane,
 - 2) grunty ugorowane, na których położone są utworzone elementy krajobrazu, obejmujące:
 - a) żywoploty lub pasy gruntów zadrzewionych, które nie stanowią części lasu, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 10 m szerokości danego żywoplotu lub danego pasa,
 - b) zadrzewienia liniowe, które nie stanowią części lasu,
 - c) pojedyncze drzewa – nie więcej niż 150 sztuk/ha,
 - d) zagajniki śródpolne, które nie stanowią części lasu, obejmujące drzewa lub krzewy, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha,

- e) rowy, w tym otwarte ciekły wodne służące do nawadniania lub odwadniania, z wyłączeniem rowów wykonanych z betonu, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 10 m szerokości danego rowu,
- f) oczka wodne inne niż zbiorniki z betonu lub tworzywa sztucznego, o maksymalnej powierzchni wynoszącej 1 ha, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 0,5 ha danego oczka; w przypadku, gdy oczko wodne jest otoczone roślinnością nadbrzeżną, do powierzchni oczka wodnego wlicza się obszar z tą roślinnością lub
- g) miedze śródpolne lub strefy buforowe o szerokości nie mniejszej niż 1 m, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 20 m szerokości danej miedzy lub danej strefy.

Dotyczy: 7 Zakres i wysokość wsparcia

Opis (str. 529)

Typ płatności art. 31 ust. 7 lit. b.

Płatność roczna przyznawana do powierzchni nie większej niż 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie przeznaczonych na grunty wyłączone z produkcji lub na grunty wyłączone z produkcji obejmujące utworzone elementy krajobrazu.

Łączny limit powierzchni na gospodarstwo, do którego będą przyznawane płatności wynosi 300 ha i stanowi sumę wszystkich realizowanych ekoschematów obszarowych, praktyk lub wariantów, przy czym limit ten nie dotyczy ekoschematu Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych. (...)

1. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

Od 2025 r., zgodnie z art. 31 ust. 1a rozporządzenia 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. wszystkie państwa członkowskie zostały zobligowane do utworzenia wsparcia dla jednego lub większej liczby ekoschematów obejmujących – na gruntach ornych – praktyki na rzecz zachowania obszarów nieprodukcyjnych, takich jak grunty ugorowane, oraz praktyki na rzecz tworzenia nowych elementów krajobrazu. Zmiana w tym zakresie została wprowadzona przepisami rozporządzenia 2024/1468 w maju 2024 r. Polska, korzystając z możliwości przewidzianych w przepisach przejściowych rozporządzenia 2024/1468 już w 2024 roku wprowadziła ekoschemat dotyczący wyłączenia gruntów ornych z produkcji. Wprowadzenie tego dobrowolnego ekoschematu w 2024 roku było warunkiem skorzystania przez państwo członkowskie z odstępienia w ramach warunkowości od obowiązkowego wymogu dotyczącego przeznaczenia 4% powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne. Jak wskazano powyżej, od 2025 roku konieczne jest wdrożenie pełnego zakresu ekoschematu, tzn. ukierunkowanie wsparcia w odniesieniu do gruntów ugorowanych oraz gruntów ugorowanych, na których położone są utworzone elementy krajobrazu. Tym samym, konieczne jest rozszerzenie zakresu utworzonego w 2024 r. ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji o możliwość ubiegania się przez rolników o wsparcie nie tylko do gruntów ugorowanych, ale także do gruntów ugorowanych, na których położone są utworzone elementy krajobrazu. Lista elementów krajobrazu została wskazana powyżej i co do zasady jest analogiczna do tej obowiązującej w ramach GAEC 8. Dodatkowo, analogicznie jak w przypadku innych ekoschematów obszarowych, wprowadzono łączny limit powierzchni na gospodarstwo - płatność będzie przyznawana do łącznej powierzchni zgłaszanej do płatności w ramach wszystkich ekoschematów obszarowych lub praktyk lub wariantów, ale nie większej niż 300 ha, przy czym limit ten nie dotyczy ekoschematu Retencjonowanie wody na trwałych

użytkach zielonych. Jest to szczególnie istotne w obliczu faktu, że już istnieje znaczące przekroczenie dostępnych środków budżetowych przeznaczonych na realizację ekoschematów obszarowych, a dodatkowo sytuację tę utrudnia finansowanie z tego źródła nowych instrumentów, które będą wprowadzone od 2025 r. Należy przyjąć, że w kolejnych latach także będzie miał miejsce wzrost zainteresowania producentów rolnych realizacją ekoschematów obszarowych. Dlatego też, w obliczu ograniczonego budżetu i rosnącego zainteresowania poszczególnymi formami wsparcia bezpośredniego, konieczne są dostosowania optymalizujące wykorzystanie dostępnych środków. Wprowadzenie limitu powierzchniowego pozwala na objęcie ekoschematami większej liczby odbiorców i prawdopodobnie także większej powierzchni rzeczywistej w skali kraju. Efekt taki wynikać może z faktu, że największe gospodarstwa wykazują dziś nie tylko największy udział powierzchni (rzeczywistej) gospodarstwa objętej ekoschematami, ale także mają one najwyższy udział powierzchni objętych więcej niż jednym ekoschematem. Należy zauważyć, że większe gospodarstwa skuteczniej maksymalizują wykorzystanie ekoschematów w gospodarstwie, co powoduje, że w sytuacji przekroczenia dostępnego budżetu i redukcji stawek istotnie utrudniony zostaje dostęp do tej formy wsparcia dla małych gospodarstw. Ponadto, proponowana zmiana ograniczy w przyszłości skalę redukcji stawek ekoschematów, co zapewni większą przewidywalność tego systemu wsparcia dla wnioskodawców.

2. Przepis zgodnie, z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 119 ust. 1 oraz art. 31 ust. 1a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:

30 października 2024 r.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Rozszerzenie zakresu wsparcia w ramach ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji o możliwość uzyskiwania wsparcia także dla gruntów wyłączonych z produkcji, na których utworzono elementy krajobrazu.

5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:

W związku z planowanymi zmianami Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w dokumencie nie ulegną zmianie wskaźniki.

6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:

W związku z planowanymi zmianami Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w dokumencie nie ulegnie zmianie plan finansowy.